گوناهە سوتاوەكانى كيشوەرى ڕەش

"هەڵبژاردەيەك لە شيعرى ژنە شاعيرەكانى ئەفريقاى باشور"

ئامادەكردن و وەرگێڕانى لە ئينگليزييەوە
عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

سەرنجێك لە گۆشەنيگاى وەرگێڕەوە:

كتێبى"شكانى بێدەنگى" كەلەلايەن "سيسلى لۆكێت"ەوە (1)ئامادەكراوە و بڵاوكراوەتەوە بريتيە لە يەك سەدە لە شيعرى ژنانى ئەفريقياى باشور.ئەم كتێبە چەند تايبەتمەندييەكى لە خۆ هەڵگرتووە كە ديارترينيان فيمينيست بوونى كارەكەيە.لۆكێت لەم ڕێگەيەوە تەواوى دەنگە لێكنەچوو وهاوشێوەكانى ژنانى شاعيرى ئەفريقاى باشورى كۆكردۆتەوە و بەمەش پەيامى جۆرە تەحەدداياەكى داوە بە گوێى سەرجەم كۆمەڵگەى ئەفريقاى باشور و جيهان ، كە ژنانى ڕەشپێست لە بەرامبەر ستەم و چەوسانەوە و پێمافى سياسى و ئابورى و كۆمەڵايەتى وفەرهەنگى دەسەڵاتدارانى ڕژێمى ئاپارتايد بێدەنگ نەبوونە و بێدەنگيش نابن. ژنانى شاعيرى كيشوەرى ڕەش ئەگەر بەشدارييەكانيان لە دژى زوڵم نا يەكسانى بچوونيش بوبێت ،ئەوا هيچ لەو ڕاستيە كەم ناكاتەوە كە هاودەنگ بوون و يەكبوون لە خەبات لە پێناو ئازادى پتەوتر و بە هێزتر دەبێت.لۆكێت چاك دەركى بەوە ڕاستييە كردووە كە ئەگەر ژنان خۆيان بە شوێن خواست و داواكارى و هەروەها خۆيان بە شوێن ئامانجەكانى خۆيانەوە نەبن ، ئەوا پياوان بە پێى سروشتى باڵادەستيان لە كۆمەڵگە ئەو كارانەيان بۆ ئەنجام نادەن . ژێر دەستە بوونى ژنانى ئەفريقياى باشور و ستەمێك كە لەلايەن پياوانەوە ڕوو بە ڕووى دەبنەوە خۆى لە خۆيدا كەلێنێكى مەزن و شەقێكى گەورەيە لە خەباتى ئازاديخوازانەى ژنان و پياوان . ئامانجى لۆكێت لەم كتێبە هەر تەنها بەرجەستە كردنەوەى دەنگى ژنانى ڕەشپێستە لە ئەنجامى ژێردەستە بوون و خەفەقانى كۆمەڵگا ، بەڵام جياكردنەوەى ئەم دەنگانە لە دەنگى پياوانێك كە دووچارى هەمان بارودۆخى دژوار و چەوساوەى دەستى هەمان سيستەمى ڕەگەزپەرستين و هەمان هەڵوێستى شۆڕشگێڕانەيان هەيە ،جێگاى ڕەخنەى توندە و لە بنچينەدا خاوكردنەوەى ڕەوتى خەباتى مرۆڤە ڕەشپێستەكانە لە پێناو ئازاديدا. ديارە ئەم ڕەخنەيەى ئێمەش هيچ لە بەهاى كارەكە و كۆششى لۆكێت كەم ناكاتەوە كە بە هەق مێژووى ئەدەبى ئەفريقياى باشور قەرزارى ئەم هەوڵ و دڵسۆزييەى لۆكێتە لۆكێت لە پێشەكى كتێبەكەيدا دەنوسێت"ئامانج لەم كۆكراوەيە شكانى ئەو بێدەنگييەيە لە كلتورى شيعريماندا،بۆ لابردنى ئەو تراديسۆنە و گۆڕينى لە ڕێگەى پڕ كردنەوەى ئەم بێدەنگييە بە دەنگى ژنە

شاعیرەکانمان" . لۆکێت دەزانێت کە دەنگی پیاوان بە بێ دەنگی ژنان بۆشایی تێدەکەوێت و دەبێت پڕ بکرێتەوە . دەنگی ژنانیش زۆربەی جار لە پەیوەندییەکی مێیینە دەدوێت . لۆکێت دەنوسێت "ژنانی شاعیر زۆربەی جار زۆر هەستیارانە دەربارەی پەیوەندیان بە ژنانی ترەوە دەنوسن جا ئەو ژنە یان هاوڕێیە یان دایکە یان کچە" .لە ڕوانگەی خودی دەقەکانەوە هەست بە شێوازی پەیوەندییەکان دەکرێت کە تا چ حەددێك ئەم پەیوەندییانە قوڵ و پتەون یان ساکارن و لەلایەکی ترەوە دۆخی سایکۆلۆژی شاعیرەکانمان بۆ دەردەخەن دەرهەق بە پەیوەندییە کۆمەڵایەتیەکان و خەبات و ژیان.

(1) سیسلی لۆکێت بڕوانامەی لە زمان و ئەدەبی ئینگلیزی لە زانکۆی ئەفریکای باشور و زانکۆی نەتال وەرگرتووە. وانەی لە بەشی ئینگلیزی لە زانکۆی نەتال لە دوربان وتۆتەوە و ئێستاش لە زانکۆی "ڕاند ئەفریکەن"لە جۆهانستۆن خەریکی وانە وتنەوەیە.

بۆ ژنێکی ڕەشپێست **شیعری: فاتیمە دیك**

ژان پیرە
ژان قوڵە
ژان شەخسییە
ددان ئێشەیە لە چوارساڵیدا و
دڵشکانە لە شازدەساڵی و
ژانی مناڵ بوونە لە بیست وچوارساڵیدا
ئێستاش ژانی کچ بوونە لە شەست وچوار ساڵیدا
خۆڕاگریش سنوردارە و
ترسنۆکیش بەرەو شوێنێکی دوور دەبات.

ل 225

فاتیمە دیك لە ساڵی 1948 لە "لانگە" نزیك شاری"کەیپ"لە دایك بووە و چووەتە قوتابخانە لە "ڕەستێنبێرگ"و پاشان لە بواری شانۆ کەوتۆتە کارکردن وەك بەڕێوەبەری شانۆ لە "Space Theatre" لە شاری "کەیپ".فاتیمە دیك بە پلەی یەکەم وەك شانۆگەری نوسێك

ناسرا. یەکەم شانۆی بە ناوی"The Sacrifice Kreli" لە 1976 بڵاوکردەوەو   پاشان کۆکراوەی "Theatre One " لە ساڵی 1978 بڵاوکردەوە.دواتریش کتێبی" The First South African "لە ساڵی 1979 دا بڵاو کردەوە.

کاریگەری

شیعری : ڕۆز ئۆسکۆویتز

گەر وشەی تۆ لە شیعرێکی خۆم دابنێم
ناوی کێی دەچێتە سەر
گەر بێجوڵەییت بخەمە نێو ڕستەیەکمەوە
ئەو ڕستەیە ڕستەی تۆ دەبێت یان هی من
گەر بە باوەڕی تۆ بیر بکەمەوە
بیرکردنەوەکان دەبنە هی من
گەر بنوسم
ئەو نوسینە ناوی کێی دەکێنە سەر؟

ل 249

شیعر

شیعری :وێندی ویڵسن

تۆ تەنها دەتەوێ ببم
دەتەوێ بیم بەژنە گسکێکی کارەبایی
لەگەڵ شوشتنی خەمەکانم
تۆ تەنها دەتەوێ بمکەی بە خۆشەویستی خەونەکانت

تۆ تەنها دەتەوێ تێرت بکەم و
بەرزت بکەمەوە بۆ ئاسمان
تۆ تەنها دەتەوێ بمکەی بە عەقڵی خۆت
سکم پڕ کەی بە منداڵە شیعر و
بۆ ئەوەی لە بێدەنگییەکی قێزەوەندا بژیم
بۆ گوێگرتن لە ئاخی تۆ وتورەیی من
تۆ تەنها دەتەوێ ئێمە بە وشەگەلێك بدوێین
کە هیچ مانایەکیان نەبێت
تۆ ناتوانی گۆرانییەکانم ببینی
تۆ ناتوانی گوێ لە ئاسوودەییم بگری
من دەمەوێ شیعرەکانم تەنها بۆ منداڵەکانم بێ
خۆشەویستیمان ئێستاکە پڕە لە زیندوێتی و ژیان
بەڵام بوەستە تا دەستی مەرگی دەگاتێ
ژانی ئازار بەخشیش ئێمەی چەماندۆتەوە
کەوا چاکترە لێی گەڕێین

1973 ل 198

ژنێکی ئەفریکی

شیعری : کیم وەیت ل 259

ویستم سکێچت بۆ بکەم
وەك چۆن کار دەکەی
وەك چۆن دەژیت
وەك چۆن خۆشەویستی دەکەی

بۆیە و قەڵەم و مەرەکەب و
پارچە قوماشێکم دەرهێنا

چاوەکانم کردەوە
تابلۆی تۆم بینی
سکێچی تۆم بینی
ئیتچی(1) تۆم بینی

نەك لەسەر پاچە قوماشێك
بەڵکو لەسەر
گردەکان و
لە بیابان وشارەکان

کاروو،تافێڵبێرگ،دوربان،سۆویتۆ(2)
خاکی : تاونی ، سیپیا ، دەسك(3)

ئەی ژنە ئەفریقیەکە
پۆترەیتی تۆ
لە پێشانگای خۆتدا دەژێت.

ڕووتکردنەوە:

(1) ئیتچی وێنەی دروستکراوە لەسەر قاپ بە هۆی ترش
(2) چەند شوێنێکن لە ئەفریقیای باشور
(3) چەند ڕەنگێکی جیاوازن کە ڕەنگی خاکی پێکهاتەیان پێکدەهێنێت.

دایکێکی پەناهاندە

شیعری : دی سێپتەمبەر   ل 313

لە دونیای شەڕ و شەوە جەنجاڵەکاندا
وشە وەکو فەرهەنگ زمان پڕ دەکات
بەڵام دڵی پێ پڕ نابێت
خەون دەگوشێ و خوێنی لێ دەچۆڕێنێ
لە چاوەکانیشیەوە گژوگیای وشن شین دەبێت
وەك ڕوانی پەلکە دارێکی ڕەش لە دارستانی خۆڵەمێش

هەم زەمەن و هەم ناوی خۆی لە یاد دەکات
هەتاو برژێنەرە و ڕێگاش درێژو خۆڵاوی
تەنها شتێکی لە یاد بێت هەر ئەوەیە کە دایکە
مەنجەڵێکی بەتاڵی بە دەستەوەیە لەگەڵ سکێکی پڕ لە ئازار

لە شەوێکی هەرە ماندووی شەڕدا
ترێی برسێتی بۆ پارووپەك لە ئازادی
دەم دەنێتە مەمکە شل و شاوەکانی
پەنجە بەتاڵەکانیشی دەلیسێنێتەوە بۆ تامکردنی ئاشتی

تەنها شتێکی لە یاد بێت
ئەوەیە کە دایکی منداڵانی هیوایە و
دایکی سەردەمی نوێ یە

مێژوو دادەهێنێ بۆ فرمێسکە شاراوەکانی و
مێژووش بە خوێن دەنوسێتەوە
بۆ پاڵەانە شەهیدەکان.

1987

ژن

شیعری : ندالینی ڕادێیی **ل** 336

تۆ ئاشتی بۆ زەوی دێنی
تۆ مەزنی
تۆ دایکی

لە مێوا نخانە هیچ ژورێکی بەتاڵ نەبوو
تۆ لە نێوان مەرگ وژیندا بووی

ڕادێیی ندالێنی لە ساڵی 1960 لەدایك بووە و لە شاری " سێبۆکینگ" لە پریتۆریا دەژێت .ڕادێیی دوو منداڵی هەیە و لە ساڵی 1983 ەوە شیعر دەنوسێت.

کرێکارێك

شیعری : پۆرتیا ڕانكوەین ل 361

من زۆر زۆر لە ماڵەوە دوورم
ڕێگا خۆڵاوییەكانی بەرەو "جۆنسبێرگ"م بڕی
بۆ گەڕان بە شوێن كاردا،هەر كارێك كە چنگم بكەوێت

سالانێك زووتر دابڕام بەهۆی بارودۆخی دژوار
زۆر كەم چووم بۆ قوتابخانە و كەمیش فێر بووم
بەلام دونیایەك ئاگایی وڕۆشنبیریم
سەبارەت بە ژیانی خۆم و كەسانی وەك خۆمم هەیە

ئەوەش دەزانم كە دەبێت كار بكەم بۆ ناردنی منالەكانم بۆ قوتابخانە
ئەم كارەش ئاسان نیە،گران و پشت شكێنە
مالی گەورە ، گانگۆڵەكەر و سەگ و
هەموو شتومەكەكان وتەنانەت ئۆتۆمبێلەكەش

هەموو بایی دڵۆپێكن لە دەریای كرێی ئێجگار كەم،
هەموو ئەمانە تەنانەت بەشی مەسرەفی خوێندن ناكەن
تەنانەت بەشی دوورخستنەوەی گورگێك ناكەن لە دەرگاكان

پۆرتیا ڕانكوەین لە سالی 1963 **لە دایك بووە و لە شاری "میدۆولاند" لە سۆویتۆ دەژێت. پۆرتیا مندالێكی هەیە و یەك كۆمەڵە شیعری بلاوكردۆتەوە لە ژێر ناوی "**Moment of Truth**".**

ئیمیلی دیكینسۆن

"نارۆم لە ماڵ"
نەخێر ،بۆ ئێروکانە
بۆ بیرێکی سادە و ساکار
هیوایەکی زۆر دەخوازم.

مۆم و نان و فڕین
دەرگایان خستە سەر پشت
بۆ زیاتر فەراهەم بوونی
هەنگ و پەپولە و ئەستێرە

نامە بەتەنها و
بە ئێشکگری بخوێندرێتەوە
خۆشەویستیش ئێستا لە پشت ڕەفەکانەوە
ژیانێکی تەنیاییە

دوایین ئاماژە و دوا وشە
ئامادە بوونە بۆ فێر بوون
لاوانەوە و سندوقێك و گیای ئازاربەخش
نیگەرانی توندی ئەوە

بەڵام مەرگ نە بۆ هەناسەیی بڕاو و
نە بۆ شانازی
ڕۆبی نەمری لەبەر دڕاند.

1975–1967

بلێ نەخێر

شیعری : گسینە مهلۆپ ل 349

بلێ نەخێر ، ئەی ژنە ڕەشپێستەکە
بلێ نەخێر
کاتێك بە کوڕە بێکارەکەت دەڵێن
چەقۆکێش
بلێ نەخێر

بلێ نەخێر
بلێ نەخێر ، ئەی ژنە ڕەشپێستەکە
بلێ نەخێر
کاتێك بە مێردە تەمەن 60 ساڵەکەت دەڵێن
کوڕ
بلێ نەخێر

بلێ نەخێر
بلێ نەخێر ، ئەی ژنە ڕەشپێستەکە
بلێ نەخێر
کاتێك لە دەستبەسەریدا
دەستدرێژی دەکەنە سەر کچەکەت و
پێی دەڵێن سۆزانی
بلێ نەخێر

بلێ نەخێر

بڵێ نەخێر ، ئەی ژنە ڕەشپێستەکە
بڵێ نەخێر
کاتێك بە خوشکە سپیپێستەکەت دەڵێن
مادام
بڵێ نەخێر

بڵێ نەخێر
بڵێ نەخێر ،ئەی ژنە ڕەشپێستەکە
بڵێ نەخێر
کاتێك بە برا سپیپێستەکەت دەڵێن
گەورەم (*)
بڵێ نەخێر

بڵێ نەخێر
بڵێ نەخێر ، ئەی ژنە ڕەشپێستەکە
بڵێ نەخێر
کاتێك بە هەڵسوڕاوی سەندیکا کرێکارییەکەت دەڵێن
تیرۆریست
بڵێ نەخێر

بڵێ نەخێر
بڵێ نەخێر ، ئەی ژنە ڕەشپێستەکە
بڵێ نەخێر
کاتێك لە کورسی پشتەوەی پاست دادەنێن
بڵێ نەخێر
بەڵێ ئەی ژنە ڕەشپێستەکە
نەخێرێکی گەورە بڵێ.

(*) گەورەم:ئەم وشەیەم لە بری وشەی(Baas) داناوە کە فۆرمێکی ناولێنانە بۆ پیاوی سپیپێست لە وڵاتی کۆماری ئەفریکای باشور.

مهلۆپ گسینە ئەکتەرێکی خاوەن خەڵات و شاعیر و نوسەرە کە سەرەتا بە ڕۆژنامەنوسی دەستی پێکرد.ساڵانی 1989 – 1990 دەرهێنەر بووە لە "Market Theatre"وبە هۆی شانۆگەری"Have You Seen Zandile " کە نوسینی نواندنی خۆی بوو وهەروەها بەهۆی هونەری خوێندنەوەی چیرۆکەوە ناووناوبانگێکی زۆری پەیدا کرد.

کرێکارانی خۆماڵی

شیعری:سولابابا

پێمان دەڵێن کچان، پێمان دەڵێن خزمەتکار
وەك ئەوەی بچووك بین
وەك ئەوەی منداڵ بین

پێمان وترا چی بکەین
پێمان وترا چی بڵێین
پێمان وترا چۆن بیر بکەینەوە
پێمان وترا چی لەبەر بکەین

ئێمە ژنین ، ئێمە دایکین
جەستەمان بەهۆی کاری قورسەوە تۆکمە و بە هێزە
دڵمان بە هۆی ئازار چەشتنەوە گەورەیە

خەبات دەکەین دژ بە برسێتی
خەبات دەکەین دژ بە هەژاری
خەبات دەکەین دژ بە نەخۆشی
خەبات دەکەین دژ بە ستەم

ئێمە ژنین ، ئێمە دایکین
کاری قورس جەستەمان تێکدەشکێنێ
حەسرەت چەشتن دڵمان دەوەستێنێ

گرفتی ئێمە ئەوەیە دەژیین بە تەنهایی
گرفتی ئێمە ئەوەیە کار دەکەین بە تەنهایی
گرفتی ئێمە ئەوەیە دەژەوسێینەوە وهەر تەنهاین

بەڵام هاوڕێیەتی بەدەست دێنین ئەگەر یەکتری بناسین
وەڵامەکان ئەدۆزینەوە ئەگەر لەگەڵ یەکتر بدوێین
بەهێز دەبین ئەگەر پێکەوە کار بکەین و
دڵمان لێوان لێو دەبێت لە هیوا ئەگەر پاڵپشتی یەکدی بین.
1987

ئێمە لە جەنگداین

شیعری : گسینە مهلۆپ

ئەی ژنانی وڵاتەکەم
گەنج و پیر
سپی و ڕەش
ئێمە لە جەنگداین

بایەکان دژ بە ئێمە هەڵیان کرد

یاساکان دژ بە ئێمە داڕێژران

ئێمە لە جەنگداین

بەڵام نائومێد مەبە

ئێمە هەر سەردەکەویین

با بجەنگین

بەردەوام بۆ پێشەوە و هەرگیز نەگەڕێینەوە پاش

ئەی ژنانی وڵاتەکەم

دایکان ، کچان

ژنانی کارگەر و ژنانی ماڵەوە

ئێمە لە جەنگداین

داب و نەریت دژ بە ئێمە بنیادنراوە

ئایینەکان دژ بە ئێمە لە سەنگەردان

ئێمە لە جەنگداین

بەڵام بێ ئومێد مەبە

بەرەو سەرکەوتن هەنگاومان ناوە

با بجەنگین

بەردەوام بۆ پێشەوە و هەرگیز نەگەڕێینەوە پاش

ئەی ژنانی وڵاتەکەم

دایکی ئەفریقا کچەکانی خۆشدەویست

ڕەش و سپی

ئێمە لە جەنگداین

هێزە خاوەن کردە مەزنەکان

ئەفریقای دایك و کچەکانی و ئێمەشیان ڕیسوا کرد

پێکەنینە دایکایەتیەکەشی پووچە

دەیبینی منالەکانی دەفرۆشران

کۆتی کۆیلەتی چەند سەدەی لە ملدایە

ئێستا کاتی گریانمان نیە

چەندین ڕوبار فرمێسکی ڕشت

ئەوە چیە ڕوباری نیل هاژە دەکا ئەگەر فرمێسکی ئەو نەبێت

ئەوە چیە ڕەباری کۆنگۆ خوڕەی دێت ئەگەر فرمێسکی ئەو نەبێت

ئەوە چیە ڕوباری زامبێزی هاژە دەکا ئەگەر فرمێسکی ئەو نەبێت

ئەوە چیە ڕوباری لیمپۆپۆ دەلرفێنێ ئەگەر فرمێسکی ئەو نەبێت

ئەوە چیە ڕوباری سەکیلە شالاو دێنێ ئەگەر فرمێسکی ئەو نەبێت

ئەی ئەوە چیە ڕوباری کای خوڕەی دێت ئەگەر فرمێسکی ئەفریکای دایك نەبێت

ئەی ژنانی میسر ولیبیا

فرمێسکەکانی لە ڕوباری نیل بخۆنەوە

ئازایەتی و قارەمانیتان دەچێتە سەر

ئەی ژنانی کۆنگۆ و لیبیریا

فرمێسکەکانی لە ڕوباری کۆنگۆ بخۆنەوە

لە کەمتەرخەمی ڕزگار دەبن

ئەی ژنانی زامبیا و زیمبابۆ

فرمێسکەکانی لە ڕوباری زامبێزی بخۆنەوە

تێگەیشتنتان دەچێتە سەر

ئەی ژنانی باشور و خۆرئاوای ئەفریقا

فرمێسکەکانی لە ڕوباری لیمپۆپۆ بخۆنەوە

ئەوسا ڕزگاری دەبینن

ئێمەی ژنانی ئەفریقا کۆت کراوین

ڕوەو بای هەڵکردوو ئەڕۆین

با بجەنگین

بەردەوام بۆ پێشەوە وهەرگیز نەگەڕێینەوە پاش.

پرسیارێکی قورس

شیعری : کارین پرێس   ل 272

ئۆ دایکی ئازیزم ، کاتێك شۆڕش بەرپا دەبێت
چی بەو پیاوە کەتە و زەبەللاحە ڕەشپێست و
تفەنگ بەدەستانە بڵێم
بپاڕێمەوە لێیان تا تەقەمان لێنەکەن
داکۆکیان لێبکەم تا بمانپارێزن
کاتێك لێم ئەپرسن بۆ، بڵێم چی؟
تۆ وات فێر کردم چۆن برا بچکۆلەکەم خۆش بوێ
تۆ وات فێر کردم چۆن خێرخوازانە بەخشندە بم
تۆ هەمیشە وات فێر کردم بەر لە خۆم بیر لە کەسانی تر
بکەمەوە
جا نرخەکەی هەر چییەك بێت .

تۆ نیشانت دام چۆن دەرگا بە توندی
بە ڕووی سواڵکەرێکی ڕەشپێستدا کڵۆم بدەم
وات لێکردم بۆنی هەناسەی کوڕە ڕۆژنامە فرۆشەکە بکەم
وریات کردمەوە کە زۆر خۆم هەڵنەقرچێنم
بە درۆ و ترس و ڕق و مەرگ پەروەردەت کردم
کە لە نێو لوولەی ئەو تفەنگەوە بۆنێکی پیسی لێوە دێت

ئۆە دایکی ئازیز ، کاتێك شۆڕش بەرپا دەبێت
تۆ چی دەڵێی ئەگەر ڕاپەڕین و
تفەنگەکانمان ڕوو لە کەسانی تر بکەین
دەپاڕێیتەوە لێم هەتا تەقەت لێنەکەم

داوام لێدەکەی بتپارێزم
ئەی کە ئەوان فەرمانیان دا تەقە بکرێت
من چی بکەم؟

کارین پرێس لە شاری (کەیپ) لە ئەفریقیای باشور لە ساڵی 1956 **لە دایك بووە.مامۆستای ماتماتیك و زمانی ئینگلیزی بووە و لە ساڵی** 1981 **وە خەریکی پرۆژەی رۆشنبیرییە.کارین حەوت کۆمەڵە شیعری بڵاوگردۆتەوە و ئەوە جگە لە نوسینی چەندین کتێب سەبارەت بە ماتریاڵی رۆشنبیری لە بوارەکانی ماتماتیك و ئابوری زانست و زمانی ئینگلیزی و هەروەها چیرۆکی مناڵان و سیناریۆی فلیم . لە ساڵی** 1987 **وە کۆمەڵەی چاپ و بڵاوکردنەوەی بەناوی** "Buchu" **دامەزراند.**
شیعرەکانی کارین لە ئەنسۆلۆژیەکانی ئەفریقیای باشور دا دەرکەوتن لە نێوان ساڵانی 1989 – 2002 **و هەروەها لە ژمارەیەکی زۆر لە گۆڤار و رۆژنامەی هەمەجۆر بەرهەمی بڵاو کردۆتەوە.**
بڵاوکراوەکانی کارین پرێس

1- **راگەیاندنی فریاگوزاری**	1985
2- **زستان بەرێوەیە**	1986
3-**دڵی باڵندە دڵی دەریا رەق دەکات**	1990
4- **مێژوو لێسەندنەوەی دڵە**	1992
5- **شیعرەکانی قاوەخانە**	1993
6- **جێگای زایەڵە**	1998
7- **ماڵ**	2000

8- **هاتنی جاری چوارەم (کتێبی گۆرانی کەنارییەکان)**

دایك

شیعری : **ئینگرید جۆنکەر** **ل** 176

دایك ئیتر كەسێك نیە
جل بپۆشێ و
بچێت بۆ سەرتاشخانە و
لە نێو شەقامەكاندا پیاسە بكات و
پاژنەكانی ئازاری بدەن
ڕاوێژ بە ساكۆلۆجیستەكەی بكا وەك هەر مرۆڤێكی تر
وشەكانی " مۆن شێری" دەچرپێنێ
بە بێئەوەی دەنگی بەرز بكاتەوە
ئەو چرپانە چرپەی سپی تارماییەكن
بێڕەنگ و بە خێرایی لەبەر چاو ون دەبن
قاقاكانی لە دەرەوەی ئەسانسۆرەكانەوە
لە میانەی نمایشێكی وردەوە لێی دەڕوانێت
فێڵبازانە دەیەوێت بزانێت كە چەككراوە
ئەو ئیتر وەكو ئەفریقیەك ڕووت قووتە
دەخوازێ بڕوا بەو پیاوە بكات
كە تا ئێستاش خۆی بە خودا ناو زەد دەكات .

نامەیەكی نەنوسراو بۆ دایكم

شیعری : شێری كلەیتۆن

یەكشەمموان كە بۆ سەیران
ئەچوینە كەنار دەریا ، یان هەر جێیەكی تر
ئێمەی منالْ غارمان دەدا

تا شەکەت دەبووین و لەسەر ڕێگای ماڵەوە دەکەوتین
دەموچاومان لە نێو هالاوی ماشێن سوور هەڵدەگەڕا
تۆش گۆرانیت دەوت
ئەو گۆرانییەی کە هەرگیز کۆتایی نەدەهات.

ئەو ڕۆژەم لە یادە
کە براکەم زەماوەندی کرد
هات و وتی: ماڵئاوا
تۆش چۆکت نوشتاندەوە و
دەموچاوی خۆت گرت و گریای
وەك ئەوەی کە تاقانە بێت
تۆ نەتدەویست کچت ببێت
تۆ کوڕەکەت لە دەست دەدا

قژە زەردە ڕەق و ئاڵۆسکاوەکەت دادەهێنا
(ڕەق هەر وەکو خۆت)
کچێکی ڕەش ئەسمەر و بێدەنگیش
لە پشت کورسییە ناوازەکەتەوە دەوەستێ
(وتت : ئۆخەی چ خۆشە)
دەفری ژوورەکە پشتی لە تاریکی دەرەوە بوو
گەرمی پرژایە سەر پێستت
وەختێك بە ئاراستەیەکی تر ڕاتکێشا
خۆشەویستیش لە ناخمدا تەوژم ئەدا
گوزارشتی لێنەکرا
تەنها لە نێو ئەو دەستانەی قژتیان شانە دەکرد و
بە بێدەنگی خۆیان پیرۆز دەکرد؟

سەرچاوەکان:

1-Breaking the Silence
A Century of South African Women's Poetry
Edited by: Cecily Lockett
Printed and bound by Creda Press, Cape Town 1990

2–http://southafrica.poetryinternationalweb.org/piw_cms/cms/cms_module/index.php?obj_id=5378